

economice foarte importante pentru întreg viitorul României.

Afară de Maiorescu, se vorbește, că și fostul ministru de externe și justiția în cabinetul Brătianu adv. Eugen Stătescu, va primi un portofoliu. Fiind acum numai portofoliul finanțelor vacant, prin mărta lui Leca, și dându-și, cum se dice, demisiunea actualului ministru de război Fălcoianu, prin intrarea lui Maiorescu și Stătescu cabinetul s'ar completa. Sciri pozitive în această privință nu vă pot da, deoarece mai circula diferite șgumote. Atâta e sigur, că actualul ministru de culte Dem. Sturza va ceda resortul său lui Maiorescu, primind în schimb s'ar cabinetul de externe și cel de finanțe.

O enunțiere a prințului Napoleon.

Ţilele trecute prințul Jérôme Napoleon a avut o convorbire c'unu colaborator al diarului »Figaro« și a întrebuită această ocaziune spre a-și espune vederile asupra situațiunei. La 1883 prințul a fost datu o proclamațiune, care avu pentru el urmări rele, căci a fost și arestatu c'atva timp. Elu dice în această proclamațiune între altele: »Franța n'are guvern, r'elul zace în constituțiune, eu suntu singurul bărbat, a cărui nume a intrunitu șapte milioane 300,000 voturi.« (aluziune la plebiscit.) Astăzi prințul se folosese de unu limbagiu multu mai moderat și se arată chiar a fi amiculu republicei.

Prințul indică pericolulu ce amenință din partea monarhiștilor. Elu crede, că într'o di maioritatea camerei p'ote să devină monarhistă și dice, că cu o opozițiune de 200 membri nici nu se p'ote sustine guvernulu Mai departe spune prințul că se indoesce tare în posibilitatea, ca să se impace radicalii cu oportuniștii republicani și adauge, că monarhiștii potu reusi ușor d'ași realiza planulu »Incapabili de a răsturna Republica, incapabili de a-o governa, monarhiștii prepară o stare revoluționară, spre care Franța merge cu pași repezi. Republicanii se mângăia cu aceea că au 180 voturi, d'ei suntu desbinați. Prințul accentuează necesitatea d'a se sustine Republica. »Inainte de t'ote,« dice elu, »trebuie să se asigure Republica; ori-ce încercare de restaurare ar fi semnalulu pentru izbucnirea revoluțiunei.«

Prințul Jérôme e de părere că »republica numai atunci p'ote să devină unu adevăratu guvern, decă va suporta o putere executivă, care să fiă în stare a conduce afacerile cu paciință și esactitate,« va să dice d'ensul accentuează necesitatea unei executive tari, pe când mulți republicanii vedu în slăbirea executivei cea mai buuă garanțiă a libertății.

În fine prințul pretinde ca Republica să se reformeze, căci decă nu »ea va trebui să p'ără.« Elu vorbește de marea partidă națională democratică și ne dă se cunoscem, că sub firma »democrației,« sperază a jucă încă unu rolu însemnatu, acum când Republica e slăbită din cauza desbinării ce domnesce în sinulu partidei republicane. Este unu semn alu timpului că prințul Jérôme își redică carăși vocea. E témă ca nui cumva Orleaniștii să se profite de slăbiciunile Republicei spre a apuca înaintea Bonapartiștilor.

SCRILE ŢILEI.

Proselitismulu înscenatu în Bârcea-mică — comitatulu Hunedorii — cu scopu de-a promova maghiarisarea Românilor și-a arătat deja fruntele, căci éta ce ni se scrie din Deva: »În Dumineca trecută, căți-va înși din ce

ce și-au părăsit religionea părintescă, împreună cu unulu care a rămasu Român adevăratu, au mersu să-și p'etrecă în comuna vecină, Bă-țea-mare, unde convenind cu locuitorii de acolo, au început a se certa și în urmă neofitii au fostu bătuti și alungați; mergendu însă cătră casă, pe cale s'au apucatu și au bătutu ei pe consoțulu lor de călătoriă, adecă pe bietulu Român rămasu credinciosu confesiunei sale.« — Așa dară actulu I. alu tragi-comediei s'a început!

După cum anunță »Bud. Corr.,« în privința reînnoirii pactului ministerulu austriac n'a făcutu nici o unică declarațiune meritoriă la propunerile și cererile guvernulu ungaru. Acéta e și cauza, că desbaterile pregătitoare cu privire la tarifulu vamalu, la calcularea cuotelor și la cesiunea Băncii nu potu face nici unu progresu esențialu.

Cetim în »Ellenzek« dela 26 Octomvre: »În Cicsereda a fostu în Ţilele trecute o mare f'erbere, din causă că gendarmii au escortatu de-alungulu orașulu pe unu ostașu »valahiu« înarmatu. Ca fulgerulu s'a lățitu vesiea, că »Valahia« a trecut peste hotarul ungaru și că gendarmii au și prinsu pe unulu din »armadia rumunyasă,« Din veste s'a aflatu de adevăratu atâta, că nu tocmă o armată, ci cățiva ostași grăniceri »valahi« au trecut peste hotaru, și descălțându-și opincele au intratu în riuțeu să prină păstrăvi. Din întâmplare trecendu, p'acolo doi gendarmi maghiari, d'etară peste pescuitoru tocmă când aceștia scosese din riuțeu păstrăvii. Fuga e rușinosă, dar sănătoasă — și vitejii »valahi« o tuliră eroiceșce. Pe unulu l'au prinsu gendarmii de gât și l'au escortatu în Cicsereda. Acolo l'a ascultatu solgăbierulu și apoi l'au escortatu peste hotaru.« — Să mai dice cineva, că cei dela »Ellenzek« n'au »condeiu«. Éta unu pescuitor de păstrăvi istorisitu așa, că i-ară invidia și romencierii arabi.

Ne-a venit trista scire, că Iudita Măcelariu n. Tobias, soția d-lui consiliaru guvernialu în pensiu Ilie Măcelariu, a încetatu grabnicu din viață în v'rstă de 48 ani. R'eposata a fostu una din cele mai distinse femei române din Ardealu, fiindu impresurată de simpatia tuturor în urma faptelor sale romănesce. Esprimăm adăncile n'ostre regrete neconsolabilulu soțu pentru această durerosă pierdere.

Adunarea comitatului Timișiu a votatu »Kultur-egyilet«-ulu din Clușiu suma de 500 fl. — E ușor de datu din punga altuia!

Ni se scrie din Blașiu: »În Nr. 219 alu prețuitulu diaru ce redigeați a apărutu o interpelare cu privire la constituirea »Societății de lectură a junimei studiöse din Blașiu«, care esistă de 18 ani, fundată fiindu de Rever. D-nu I. M. Moldovanu. Eu cred că inima fiăcărui Român bine s'ămțitoru se bucură, când află că cutare societate a junimei s'a constituitu așa și așa, a edatu cutare carte, a făcutu cutare act de prosperare ș. a. Pentru ce să retăcem și să ținem ascuns și puținulu ce-lu avemu câștigatu pe cale dreptă? Află d'ei simpaticii cetitori ai »Gazetei« și întregu publiculu român, că »Societatea de lectură a junimei studiöse din Blașiu« s'a constituitu pe anul școl. 1885/6 în persoanele unor tineri zeloși și conșcii de chemarea lor, cari după cum s'a publicatu și în »F'oiă școlastică« Nr. 17 15 Sept. din locu, suntu următorii: De președinte s'a delegatu din partea conferinței profesore St. d-nu prof.

osif Hossu, de vice-președinte s'au alesu stud. de VIII Ieronim Dănilă, de Redactoru alu f'oiiei »Filomă« stud. de cl. VIII Corneliu Iubașu, de bibliotecaru stud. de cl. VIII Augustin Berianu, de notaru stud. cl. V Ionu Mureșanu, de cassaru stud. cl. VII Victor Colceru și de v-bibl. stud. cl. VII Basiliu Butean.« — Unu amicu alu Societății.

O mare parte din orașulu Oravița a fostu prefăcut în cenușe de unu focu cumplitu în noțea de 14 Octomvre. Multe feci de familie au rămasu sub cerulu liberu. Dureri și lipsele suntu nespuse de mari, dice corespondentulu »Luminătorulu«; pe când scieră, foculu ardea de 16 ore și nu se putea stinge. Numitul diaru a și deschis listă de subscripțiuni spre a veni în ajutorulu nenorociților.

La băile din Capnicu nisce făptuitoru necunoscutu au spartu depositulu erarialu de dinamit și din aceea au dusu cu ei o cantitate însemnată. Subprețorul Capnicu Papp i-a urmăritu dela Capnicu până la Sighetulu Marmației și au fostu prinși mai mulți individi suspecți.

»Ellenzek,« pentru a arăta folosulu cursurilor de limba maghiară, dice că la cursulu suplimentaru din v'rstă trecută în Losontu, cele 12 comitate din părțile de sud ale Ungariei au fostu reprezentate prin 117 învățatori nemaghiari. Cu privire la etate celu mai tineru a fostu de 17, celu mai bătrănu de 55 ani. Din 117 învățatori abia au fostu 20, cari au sciutu și altă limbă afară de cea maternă, și la finea cursulu mai fiecare a fostu în stare a învăța obiectele elementare în limba maghiară. D'ei nu numai din punctu de vedere alu învățământulu ci și din punctu de vedere alu naționalității arată mar rezultatulu cursulu de învățământu, pentru că între cei 117 învățatori, au fostu vr'o 20 panslaviști s'elbatici, cari totulu s'au înblănit și când și-au luat rămasu bun de la cele institutu, »lăcrimându« au declarat, că de aici încolo voru fi »adevărați Maghiari« și că numai maghiar voru învăța t'ote. Ca ceva caracteristicu sistemulu cursulu de învățământu de limba maghiară mai putem aminti, că învățatorii slavii, înainte de învățare, cântă în fiecare di în nulu și r'esunetulu maghiaru. — Să credă cei dela »Ellenzek.«

Serbarea de închidere a espozițiunei. Cu ocaziunea închiderii solemnele a espozițiunei regale colare din Budapesta, ce se va face în 4 Noemvre st. nou a. c. la 11 ore înainte de am'zi, căile ferate de stat reg. ung. voru libera la t'ote gările (afară de linia Zakany-Bataszek și de gările călii ferate Arad-Timișóra) bilete de espozițiune tour și retour cu 50% scădem'ntu, fără biletu de intrare și losu — pe lângă susținerea celorlalte dispozițiuni esistente cu privire la aceste bilete — încependu dela 31 Octomvre a. c. până la 4 Noemvre st. n. la 12 ore din di.

SUVENIRI ȘI IMPRESIUNI

Dela cursulu pentru învățarea limbei maghiare ținută în Zelău c. cu învățatorii populari nemaghiari.

Eram se V' scriu, D-le Redactoru, din Zelău c. despre cursulu suplimentaru pentru limba maghiară, care cursu și eu am luat parte. Însă o materie abundantă oferindumi-se, nici că puteam cuprinde totu într'o simplă corespondință, scrisă și aceea cu grație. Reîntorcendu-mă la căminu-mi familiaru, cu t'ote că

FOILETONU.

Insemnătatea meseriilor la Români.

Discursu rostitu de parochulu B. Baiulescu la adunarea despărțem'ntulu I. alu »Asociațiunii Transilvaniei,« ținută Duminecă în 29 Septemvre v. în Codlea.

Onorată Adunare! Regularea mijlocelor spre ajungerea scopulu »Asociațiunei Transilvane« în § 5 ne îndatorăză a veni mai apr'ope în atingere cu poporul nostru, a'i împărtăși învățaturile în t'ote direcțiunile de cultură, anume: prin povește folositoare, prin arătarea mijlocelor nouă agronomice, prin învățaturile despre economiă și comerțu, prin îndemarea poporulu român în îmbrățișarea meseriilor și prin arătarea de totu ce-i strică lui, și altele. Imi iau voia acum a tracta despre unulu din aceste scopuri și a vă cere ascultarea d-v'ost'ra.

Onorată adunare! Amu venit aici în orașelulu Codlea, la frații noștri, nu ca să le cerem bani, ci de astă dată ca să le dăm; să le dăm povește, să le dăm încurajare, să le dăm lumina spre a înainta cătră progresu, precum înaintăză ceilalți conlocuitori ai lor.

Condițiunile pentru înaintarea unui popor sunt: luminarea minții prin învățatură și câștigarea de averi,

de bună stare prin muncă. Despre mijloculu de a câștiga plugarii români o mai bună stare voescu a vorbi.

Cunoscem lipsele țeranilor români; cunoscem că punga lor e golă, că elu n'are bani. De unde să și aibă țeranulu român banu, când seim că n'are pe ce căp'eta banu și că de altă parte trebuie să dea în fiecare di banu. Vedem că pe într'ega lui îmbrăcăminte dela capu până la picioru, dela pălăria până la cismă s'eu opincă trebuie să dea parale; mai trebuie să dea parale pe acaretele casei lui, pe uneltele economice și altele. Pe lângă acestea i se cere la darea statulu din anu în anu totu mai multu, asemenea la repartițiunile comunale, și are nu are, face ce face și trebuie să plătescă.

Neînteruptu dară țeranulu român ca și orășanulu trebuie să stea cu mâna în pungă, dar elu oftează că punga-i este golă. Acastă durere o sciui mai bine esecutorii de dare, cari le v'ndu vacuța cu lapte, le v'ndu așternutul și țeranii strigă. Nu au parale plugarii români, pentru că venitele lor sunt puține, eră dările lor sunt multe. Plugarii români abia potu prinde cățiva creștari t'omna când v'ndu puține bucate, cum-părându-le primăvara erăși dela alții mai scumpu, ca să-și potă s'ăm'na puținele holde, ei mai potu vinde câte o vită, căci altă ceva n'au ce vinde; aceia însă cari v'ndu trăgătorii din jugu și cășcioră, au pornitu a ră-

măne cu casa în spate ca melculu. Păduritul, lemnul ritulu nu-lu potu folosi ca li s'a înfărcatu; ei trebuie să plătescă tacsă pentru o buturugă ce ară voi să o aducă acasă; economia de vite, de oi, de cai, neav'ndu pășuni comunale, încă li s'a înfărcatu.

Afară de acestea mai e și acea nenorocită întâmplare, deși naturală, că plugarii cari au avut fii numeroși au împărțitu moșia între ei, așa că cu toții n'au nite de ajunsu dela pământulu celu lucră, și trebuie să treacă munții cu copii cu totu. Întrebarea este: Că ar fi de făcutu, ca să se mai potă ei ajuta? R'ăspunsu este: Că totu mai e unu mijlocu, cu care plugarii români ară mai pută căp'eta creștari spre ași acoperi lipsele lor. Și acestu mijlocu este: meseriile.

Am vorbitu, onorată adunare, adeseori despre marea meseriașilor români, imi cunosceti ideile ce le are că nu ne putem odihni, până ce nu vom forma noi o burgesiă română și nisce orășeni români.

Lipsa acestei puteri ne-a ținutu în cătuși patru sau de ani și mai bine și această lipsă e cauza că suntem astăzi desconsiderați. Acum însă voiu vorbi aici: despre formarea meseriașilor între plugari.

Unu curentu, adecă unu v'ntu puternicu buie care pre cei ce sunt în drumu îi împinge înainte. Astfel de curentu, astfel de v'ntu, împinge pre Români cătră formarea meseriașilor. Vrea nu vrea, Românulu,

cam înfărdiat, totuși cugetă că cele ce Vă trimită aici spre publicare în prețuita foia „Gaz. Trans.“ nu și-au pierdut nimica din valoarea lor.

Cursul a durat din 12 Iuliu până în 19 Aug. participând peste 80 de învățători români și sași. Încă la început s'a interzis strict învățătorilor de a vorbi în altă limbă decât în limba maghiară. Spre scopul acesta am fost urmărit la tot pasul și chiar terorizați. Cu toate acestea, dispozițiunea acasta a rămas fără de nici un rezultat, căci nimic nu e așa de dulce și scump ca și limba suptă la sinul mamei noastre. Acasta ar trebui să o știe ori și care din fanaticii cu idea de a ne maghiarisa cu forța, însemnându-și bine că astăzi Românul e conștient de sine și de dreptul său.

Cu durere am observat, Dle Redactor, cât de multă ură nutresc unii din frații noștri maghiari față de tot ce e românesc. Numai numele de „popă“ și „dascăl“ românesc bagă în ei fiori reci de-i scutură frigurile în 99 de feluri. Voiu cită un singur casu din Zelău, care cred că va ilustra și întări aserțiunea mea.

Aflându se în Zelău o trupă teatrală din Mișcolț, într'o seră mergem și noi mai mulți învățători la teatru, căci era anunțată o piesă istorică. La cassă unul din noi adresându-se în limba română pentru bilet, a fost destul ca să însufle frică și groză în Maghiari, ce se aflau de față. Murmură grăznic, confuziune, injurături... ba mă miră că nu s'a chemat numai decât poliția, honveșimea și gendarmeria—veți Dómne—pentru a pune mâna pe un „irredentist“. Pardon! căci încă nu eșise la ivelă proclamația „irredentei“, no- rocul nostru al bietilor învățători. În murmurul seltatic al celor cu „kerék ez a zsemle“ a eselat voi- nicosul avocat (mi se pare cam fără profesie) K., cel pururea cu ochelarii pe nas, folosindu-se de nise amenințări surugiesc, cari numai dela un om cu diploma nu se pot aștepta. Debil cu totul trebuie să- fiă acestui om „oklevél“-ul (diploma) în cele ce se țin de bunacuvintă.

„Szilágy“, foia comitatului, încă s'a ocupat de noi învățători într'un mod batjocuritor, înfățișându-ne cititorilor săi mai pre jos decât pe cei din urmă dilerii. I-aș întreba eu pe cei dela „Szilágy“, cine poartă vina, că noi învățătorii nemaghiari nu suntem dotați și proveduți întru toate cu mijlocele materiale de cari se batură cei dela școlile de stat fără de nici o dreptate și din contribuțiunile noastre? Pentru societatea de maghiarisare vor să introducă un nou aruncu de 1 procent la florinul de dare pe toți locuitorii fără distincție de naționalitate, ér bietul învățător confesional abia își primesce câte un florin-duoi din micul salariu, și aceia scoși ca vai de ei, cât de silă cât de milă. Și apoi totuși ni se impută sumanul și cismele cărpice? Adevăr! adevăr! dicit vou! Dacă ați avea credință în voi barem cât grăunțele de muștar crepat în patru, totuși nu ați face ceea ce faceți!

Publicul maghiar din Zelău — cu puține excepțiuni — încă se uita la noi cu ochi răi, mai ales auzindu-ne la preumblări vorbind în limba noastră.

Ce să le faci? Caută să-i compătimești, căci prin articuli de tot felul scriși în diarele destrămate, mulți sunt orbiți cu totul. Ba fac presiune și asupra bărbatilor, cari mai au puțin sânt de unitate. O astfel de victimă am observat a fi și stimatul inspector reg. scol. din Zelău I. Kerekes, cu un trecut destul de frumos pentru toți cari îl cunosc. Astăzi însă s'a metamorfosat și d-sa luându-se după capriciele junișorilor pulberați, dintre cari mulți abia sunt în stare a-și scrie numele cum se cade și totuși se dau de literați,

orășenul său plugar, trebuie să învețe pe lângă carte și o meserie, altfel rămâne hamal, slugă. Voră nu voră plugarii, trebuiesc să învețe și ei câte o meserie, căci nu pot sta fără lucru și au lipsă de parale. Pe lângă lipsă, Românul are și el ore-care mândria, care îl împinge să nu rămână inferior conlocuitorului său. El dicit: N'am și eu minte ca și celălalt? de ce să mă lasă mai pre jos? de ce să nu încerc și eu ca el? până când s'imi dicit streinul: tindală și calcule; deci, crepe „ucigă-lă crucea“, eu trebuie să înaintez, trebuie să se vadă că am muncit,

Acest bold din năuntru este cauza, că vedeți pre Românii Codleni vândându la tîrgul Brașovului căruțe frumoșe și solide lucrate de ei, și mulțime de acestea ducându-le în România și luându bani buni pe ele. Astfel de meserie n'ați vădat înainte cu 10—15 ani la Codleni. Veți vedea la ei și alte lucruri făcute de mână românesc. Mai vedem pe țeranii români vândându pre la tîrguri ciubare, putini, coșuri, olării, lucruri de paie și altele, cari mai nainte nu le vedem. — Până aci am arătat, că lipsa și indemnul propriu au făcut pre plugarii români să învețe și câte o meserie. Mai incolo voi arăta, că plugul cu meseria sunt strâns legate.

Pământul e ca ugerul și plugul cu meseria sunt asemenea țitelor dela uger. Vă puteți convinge de acastă legătură strînsă a plugului cu meseria din cele

publiciști, gazetari, politici... și mai știe Dumneșu ce altfel eu nu mi pot explica vorbirea, cu care bătrânul inspector scol. a închis cursul în fața unui public numeros în frunte cu comitele suprem, accentuându între multe altele d'un ton apăsător, că astăzi se așteptă dela tot natul acestei patrie, ca să s'întăie și să lucre ungueresc, ér noi Românii am fi Unguri de confesiunea greco-cath. etc. Oho! venerabile inspectore! Gu acestea ai dicit prea mult și eu te rog să rămâni d-ta cum ai fost și până acuma, om cu minte, imparțial și cinstit, căutându numai la înaintarea învățămîntului. Lasă d-ta pe cei buieci să joci halaripul, căci cu timpul toți se vor convinge, cumă au voit să edifice pe nisip. Altmintrele cele espiccate din partea d-lui inspectore cu privire la metodică, planul de învățămînt în genere, tractarea unor obiecte în special, legile de instrucțiune și ordinațiunile ministeriale — toate au fost de mare importanță pentru fiecare învățător. Se vede că d-sa are nu numai o știință profundă, dér și o dexteritate rară în cele dăscălesc!

Ce se ține de propunerile celorlalți profesori, acele au fost practice și cu toate că unii profesori sunt maghiari din crescut până în tîlpi față cu noi s'au purtat în mod demn de totă lauda. Primescă din partea-mi și pe acastă cale în numele colegilor mei mulțămîta noastră! Pe lângă limba maghiară și metodică cum este de a se propune acasta în școlile nemaghiare ni s'au propus încă: industria de casă (fabricarea de coșuri și bastoane) gimnastica și cântul. La examenul de calificare au cădut 5 Sași și vr'o 18 Români.

Să nu cugetați însă, D-le Redactor, că pe lângă învățorii bravi și demni de totă stima nu am avut și neghină, adică de aceia cari numai numele de învățător român nu 'lă merită. Într'o oră de prelegere, esplicându-ni-se de către d. inspector scol. ordinațiunea ministerială referitoare la conflictele dintre învățători cu poporul, strămutările din stațiune etc. după cum am priceput și cuprins eu cu mintea mea dăscălescă, aceea espicare a fost astfel țesută ca într'un mod foarte fin și cu o dibăciă escelentă să se sémăne ură și împărțier între învățători și autoritățile școlare confesionale mai ales preoțime. „Lăsați numai că de aci înainte nu se vor mai purta ca în trecut profesii cei mincinoși (popii), căci fără de șcirea noastră nu e ertat nimic să vă faci. Pentru cea mai mică neplăcere ce a-ți avea, adresați-vă numai la mine și veți afla apărător...“ etc. etc. Cam astfel s'a espimat d. inspector către noi. În urma acasta se scólă năimutul Hugyin Iános învățător în Mineu, căruia i mai secundase și Abroham Illés învățător în Coșeiu și într'un mod hăbuec maghiaro româno-caost limbicic, începură a înegri în tot chipul autoritățile noastre confesionale începndu cu preoții și protopopii și finind cu consistoriul încât vă mărturisesc D-le Redactor, că cugetam cumă cooperișul edificiului cade pe mine.

Am observat, că însuși d. inspector a băgat de sémă că lucrul s'a estins prea departe și astfel a întrerupt discuțiunea. Acel Abroham în examenul publicu a declamat și o poesiă maghiară revoluționară din 1848 „Talpra magyar“. Răspata i-au fost doi „jules“ (eminenți) în „oklevél“. Mai mare răspata i fiă urgia din partea noastră a învățătorilor români și fiă sigură că cine cunosc slăbiciunile sale îl va încunjura și se va feri de el ca de un om desperat „pecioviciu“ și uneltă orbă.

Recolta și starea plugarului.

Bucium, 18 Octomvre 1885.

Domnule Redactor! În timpul acesta de grea cercare pentru bietul nostru popor, nu va fi fără in-

ce se întimplă între plugari. Femeia plugarului românu sapă, plivesce, culege cânepa, o topește, o melință și face snopi. Acasta e economia plugarului; ea însă nu a isprăvită aci, ci érna tórce cânepa, o face tortu, o deapănă, o urzește, o țese, o albește, o croiesce și cose cămăși și ismene. Acasta ce a făcut femeia română e meseria casnică. Nu numai acasta, ci femeia română din lăna vitelor sale face dimiă, cioreci, zeche și altele. Etă că aflăm pe femeia română o meseriașă. Așa aflăm și pre plugarul român. El ară, sémăne, plivesce, seceră grănele, le îmblătesce și pune grăunțele în pod, în pivniță sau în hambare. Acasta se ține de economia plugarului. El însă nu a isprăvită aci, ci duce grăunțele la móră și le macină. Deci etă-lă morar, etă-lă meseriaș. Altal din făină cose pane, etă-lă meseriaș pânar (brutar). Alți plugari români din pelea meilor fac căciuli și peptare. Etă-i cojocari. Alții peile porcilor slabî ori ale vițelilor le argășesc cu coje de arini și cu cenușe și fac opinci sau talpă. Etă-i argășitori.

Plugarii n'au de lucru numai cu câmpul, dară au și cu pădurea, cu lemnele; în tot satul află rotari români, află lemnați, lucrători de case, chiar și zidari. Etă dară, că de sine din firea lucrului îi aflăm meseriași.

(Va urma.)

teres, decât vă voi arăta în câteva trăsuri generale rezultatul recoltei din estu an, pre teritoriul comunei Bucium și al comunelor vecine. E drept, că s'au publicat buletine oficiale din abundență, despre recolta estu an; dér după ce acele prezentă totul în starea cea mai îmbelșugată, este de datoria noastră a plugarilor dela sate, ca să arătăm lucrul după cum este într'adevăr, fără deresuri și podobe. Deci voi începe cu secerișul sémănturilor de toamnă și voi termina cu culesul cucuruzului, ce s'a terminat în săptămâna trecută.

O facă acasta în scop, de a se pute convinge fie-cine despre rólele muncii, de un an de zile, a bietului plugar. Totodată cred, că își va pute face o idee destul de clară fiecare adevărat patriot, carele într'adevăr voesc binele acestei mult cercate patrii, că nu cu realizarea de visuri în veci irealisabile, precum este și comedia cu maghiarisarea forțată trebuie să se perdă timpul, ci cu înlăturarea miseriei.

Secerișul sémănturilor și al granelor s'a făcut în antea jumătate a lui Iuliu. Pre teritoriul comunei Bucium — precum și pre al comunelor vecine — cu puține excepțiuni, se sémăne mai numai seceră și grâu tomnatic, de cel din urmă însă tare puțin, și se va vedea pentru ce.

Înainte însă de a se începe secerișul — pre când pte să plămădea vestita ordonanță a ministrului de finanțe, privitoare la încassarea dărilor, — o parte însemnată din sémănturile de toamnă au fost sdrobite de grindină, n'a fost destul, că sémănturile de toamnă erau de tot slabe. Trebuie să o spun, că secerișul din estu an a fost unul din cele mai slabe. Las că de câțiva ani secerișul a fost puțin îndestulitor, dér cel din estu an a trecut în privința neajunsurilor pre toate celelalte. Căci bietul plugar de pre un loc de o gălătă vechiă d. e. n'a luat — în cele mai multe locuri — nici chiar sémănt! Cum să se mai pta susține bietul plugar, și cum să se mai suporte îndecitele și insutitele sarcini, dela cari numai mórtea îl pte mântui — decât în urma muncii lui n'are nici un câștig?! Prin ce i se răsplătesce lui crunta muncă? Dacă la ceva ai avé de a se gândi contrarii noștri, atunci de sigur, ar trebui să se gândească la ameliorarea sörtei bietului plugar, care de multe ori, în urma cruntei lui ostenei, nu și pte nici susține sufletul în oșe, necum să mai pta suporta și nenumăratele sarcini! Grâne n'au fost nimic, căci în loc de a se seceră, s'a cosit ca ierba și s'au făcut nutreți pentru vite, afară de tot ne însemnate excepțiuni, cari însă și acele de loc n'au dat mai mult, decât sémănt. Putem dice, că bieții plugari au rămas fără grâu; ér decât voesc să aibă de mâncare — pentru zilele mari — și pentru sémănt, atunci trebuie să cumpere. Mai pte-se afla vr'o muncă mai grea și mai puțin răsplătită ca a plugarului?! Voră înveța însă omii din casuri de acestea triste, de a-și mai da copii în la măiestrii, nu numai totă la plug și ér la plug, căci numai cu plugul nu mai merge! — Așa stăm cu secerișul sémănturilor tomnatic.

Fenă încă este de tot puțin, încât n'au omii de ajuns pentru iernarea vitelor. De grăza lipsei de nutreți au alergat omii în toate părțile la tîrguri, dér nici o ispravă; toți vréu să vîndă, și nimeni să cumpere! Prețul vitelor a scădut înspăimîntător, și și așa tot nu se caută. Lipsa de fenă e mare, de bucate mai mare și de bani foarte mare. Bieții plugari se tânguesc în toate părțile, nu contză pe nici un ajutor. „Totu ajutorul e la D-șeu“ — dicit ei — așa de mare e desperarea. Și drept au. Dușmanii noștri se îngrijesc numai să-le ia, însă să-le dea ceva — Dómne apără!... Pe teritoriul comunei Bucium și în giur, se cultivă și ovés mult; dér fiindcă și o parte însemnată a sémănturilor de primăveră, încă au fost lovite de grindină, și recolta acestuia a fost puțin multămitore. Și e de însemnat, că neavndu plugarul să vîndă bucate, ér vitele necăutându-se, economia lui e redusă la nula, deoarece pe aci alte isvoră de câștig nu sunt.

A venit timpul sémăntului. Bieții omii nu sciau ce să faci: să sémăne sau să nu sémăne? De voi sémăna n'am ce mânca, ér de nu voi sémăna, n'am ce seceră pe anul viitor. Așa dicit. Într'adevăr, grele timpuri!! — Cei cari au sémăntat au rămas fără bucate pentru timpul până la seceră. Mulți au sémăntat puțin, mulți mai nimica, așa încât nici pe viitor nu ne putem aștepta la mai mult bine.

În mijlocul lipselor și nevoilor bietul plugar tot nu-i singur; stăpânirea îl mângăie prin esecutorii de dare, cari nu-l crută, nu-l întrébă, că are ce mânca el și copii lui, ci-lu desbracă de hainele de îmbrăcat, de așternutul din pat și în toiul ierne îl lasă în pradă gerului!... Ei, domnișorilor! Cum mai puteți vorbi de nemulțămiri?! Poporul dela sate, bietul plugar e pre „mulțămît“ și „fericit“, săpați-i grăpa; căci elu intră de viu în ea!...

În săptămâna trecută a fost culesul cucuruzului. Acesta a eșit mai bun în calitate, dér în cantitate de mijloc, fiind mărunt din cauza secetei de primăveră. Considerând însă lipsa cea mare a pâinei: mămăliga încă nu va fi de ajuns!

Crumpenile încă s'au cules. Ele vor fi întrebuințate în mii de feluri: copte, ferte, reci, calde, de dulce, de post, în pane etc., ele nu pot lipsi din mâncarea bietului țeran. Ele sunt unica lui mâncare, carea o mănăncă în toate zilele fără excepțiune.

Măzere, fasole încă a fost puțin. Nu stau mai bine comunele: Mărgineni, Șerecița, Toderița, Mândra, Ohaba și Șinca. În privința esecutorilor stau însă toate bine, căci în totă Dumineca se adună zălogele la stațiunea notarială, ér Vinerea se duc în Făgăraș și se lapelă pe prețuri de batjocură, căci căci omii fiind lipsiși, lasă să li se ia totă — dór și sufletul din oșe — căci pentru ei dreptatea a murit!

Un plugar.

Editor: Iacob Mureșianu.
Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 28 Octombrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98.50	Bonuri croato-slavone	102.-
Rentă de hârtie 5%	90.80	Despăgubire p. dijma de vin	97.75
Imprumutul căilor ferate ungare	148.10	Imprumutul cu premiu ung.	118.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97.-	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	121.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	124.50	Renta de hârtie austriacă	82.35
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	108.50	Renta de arg. austr.	82.60
Bonuri rurale ungare	103.-	Renta de aur austr.	108.85
Bonuri cu cl. de sortare	101.25	Losurile din 1860	140.25
Bonuri rurale Banat-Timșu	102.75	Acțiunile băncii austro-ungare	865.-
Bonuri cu cl. de sortare	101.50	Act. băncii de credit ung.	285.75
Bonuri rurale transilvane	101.70	Act. băncii de credit austr.	283.60
		Argintul — Galbin	5.94
		impărătesc	9.94
		Napoleon-d'or	61.45
		Mărci 100 imp. germ.	125.-
		Londra 10 Livres sterline	

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 16 Octombrie st. v. 1885.

Cump.	vând.
Renta română (5%)	87 88
Renta rom. amort. (5%)	90 1/2 91 1/2
convert. (6%)	87 1/4 88 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30 1/2 32
Credit fonc. rural (7%)	101 102
" " (5%)	85 3/4 86 3/4
" " urban (7%)	97 97 3/4
" " (6%)	90 1/2 91 1/4
" " (5%)	81 82
Banca națională a României	
Ac. de asig. Dacia-Rom.	
" " Națională	
Aur	12 3/4 13 1/8
Bancnote austriace contra aur.	2.00 2.02

Anunțiu.

Ferestrulul de lângă gara Brașovului este de vândut din mână liberă.

Deslușiri se pot lua dela proprietarul **Iosef Vasady.**

Brașov, Târgul Grâului, Nr. 559.

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

TÔTE CULORILE: MARABUTS-CHEN. ȘI VOLANE DE PENE.

GRAND MAGAZIN

PENTRU

DAME, DE MODE ȘI CONFECȚIUNE

Kovácsnai & Keresztesy,

Brașov

recomandă depositul lor bine asortat de

Mărfuri de modă și de manufactură indigene și străine.

Expozițiune de **haine gata** pentru **Domne (Toilet)** și **Mantale cu prețuri câtă se pôte de ieftine.**

COLECȚIUNI DE MOSTRE SE TRIMIT GRATIS.

ASORTIMENT MARE DE STOFE PENTRU HAINE

DEPOSIT DE MANȘONE ȘI DE ȘEPCI

DE DAME NOUVEAUTÉ LODEN

De 50 ani înființată

și foarte renumită firmă de postovăria En-gros

„ZUM GUTEN HIRTEN“

mai înainte, Vincenz Stroschneider Wien. I., Rothenthurmerstrasse 14, vinde întregul deposit de stofe de lână fabricația veritabilă din Brünn în resturi pentru costume bărbătești, pe deplină suficientă pentru un costum complet, și adică rocă, pantaloni și giletă, în toate culorile și calitate foarte durabilă cu următoarele două prețuri foarte efinu ficsate și adică:

II calitate pentru un costum întreg fl. 3.50.

I calitate pentru un costum întreg fl. 4.50.

Din aceste resturi nu se pot trimite mostre, mă obligă însă aci în public, ca marfa, ce nu convine a o primi înapoi.

Espedarea stofelor de mai sus se face fără adaos alii spese-lor de pachetare, trimițându-se prețul înainte, seu cu ramburs (Nachnahme).

Anunțăm a celor onorați cetitori, cari vor binevoi a se abonă la fôia noastră de aici încolo că avem încă în rezervă numeră dela începutul anului 1885, prin urmare pot să aibă colecțiunea întregă.

Administrațiunea »Gaz. Trans.»

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a tei ferate orientale de stată reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.			
Tren de ersone	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus			
Bucuresci	5:00	7:45		Viena		7:15											
Predeal	9:45	12:50		Budapesta	6:47	1:45	3:15	6:20	8:00	Teiuș	11:09		3:56	Viena			
Timiș	10:11	1:40		Szolnok	10:37	3:44	7:29	9:11	11:40	Alba-Iulia	11:46		4:27	Budapesta			
Brașov	10:44	2:27		P. Ladány	1:44	5:21	8:27	11:26	2:31	Vințulu de jos	12:20		4:53	Szolnok			
Feldiôra	6:22	10:51	2:55	Oradea mare	5:33	6:41		1:28		Șibot	12:52		5:19	Arad			
Apatia	7:01	11:18	3:38	Várad-Velenceze			9:45	2:00		Orăștia	1:19		5:41	Simeria (Piski)			
Agostonfalva	7:33	11:36	4:17	Fugyi-Vásárhely			9:59	2:11		Simeria (Piski)	1:48		6:08	Glogovaț			
Homorod	8:01	11:51	4:47	Mező-Telegd			7:14	10:28	2:34	Deva	2:35		6:39	Gyrok			
Hașfaleu	8:45	12:23	5:42	Rév			7:42	11:36	3:18	Branicica	3:04		7:04	Pauliș			
Sighișoara	10:29	1:30	8:01	Bratca				12:10	3:41	Ilia	3:36		7:29	Radna-Lipova			
Elisabetopole	10:39	1:37	8:21	Bucia				12:43	4:01	Gurasada	3:50		7:41	Conop			
Mediaș	11:19	2:05	9:05	Bucia			8:31	1:31	4:26	Zam	4:25		8:12	Bérvova			
Copsa mică	12:12	2:36	10:02	Ciucia			9:01	2:56	5:08	Soborșin	5:09		8:49	Soborșin			
Micăsasa	12:56		6:20	Huedin				3:29	5:27	Bérvova	5:56		9:29	Zam			
Blașu	1:30	3:13	6:59	Stana				3:29	5:27	Conop	6:18		9:49	Gurasada			
Crăciunel	1:45		7:15	Aghiriș				4:00	5:50	Radna-Lipova	6:57	6:14	10:23	Ilia			
Teiuș	2:11	3:40	7:43	Ghirbău				4:18	6:02	Pauliș	7:12	6:30	10:37	Branicica			
Aiud	2:55	4:01	8:29	Nedeșdu				4:36	6:24	Gyrok	7:27	6:47	10:52	Deva			
Vințulu de sus	3:17		8:55	Ciuci			10:01	5:05	6:43	Glogovaț	7:56	7:17	11:18	Simeria (Piski)			
Uiôra	3:24		9:04	Clușiu	12:05	10:16		7:03		Arad	8:10	7:32	11:32	Orăștia			
Cucerdea	3:31	4:24	9:12	Apahida	12:31			7:26		Szolnok	2:39	12:00	4:57	Șibot			
Ghiris	4:09	4:49	10:23	Ghiris	2:16	11:24		8:51		Budapesta	3:16	12:14	5:10	Vințulu de jos			
Apahida	5:36		12:32	Cucerdea	3:12	11:43		9:31		Viena	7:10	2:10	8:16	Alba-Iulia			
Clușiu	6:08	6:08		Uiôra	3:32	11:45		9:43				8:00	6:05	Teiuș			
Nedeșdu	6:29		8:34	Vințulu de sus	3:41			9:51		Arad-Timișoara							
Ghirbău	6:45		8:59	Aiud	3:50			9:58		Simeria (Piski) Petroșeni							
Aghiriș	7:00		9:34	Teiuș	4:25	12:08		10:24									
Stana	7:26		10:16	Ciuci	4:50	12:22		10:44									
Huedin	7:48	7:14	11:04	Teiuș	5:41			11:28									
Ciucia	8:28	7:43	12:17	Crăciunel	5:41			11:44									
Bucia	8:47		12:47	Blașu	6:09	12:57		11:44									
Bratca	9:06		1:21	Micăsasa	6:40			12:18									
Rév	9:26	8:22	2:05	Copsa mică	7:00	1:27		12:36									
Mező-Telegd	10:01	8:48	3:08	Mediaș		1:45		1:22	6:01								
Fugyi-Vásárhely	10:20		3:39	Elisabetopole		2:06		1:56	6:40								
Várad-Velinte	10:30		3:55	Sighișoara		2:31		2:34	7:20								
Oradia-mare	10:37	9:13	4:03	Hașfaleu		2:50		3:02	8:01								
P. Ladány	10:51	9:18	10:37	Agostonfalva		3:48		4:41	10:05								
Szolnok	12:37	10:31	12:59	Rév		4:19		5:30	11:02								
Buda-pesta	6:00	2:10	10:05	Mező-Telegd		4:34		6:03	11:37								
Viena	6:35	2:45	10:50	Fugyi-Vásárhely		4:53		6:35	12:14								
	3:00	8:00	6:05	Várad-Velinte		5:20		7:14	1:09								
				Brașov		5:30			1:50								
				Timiș		6:07			2:48								
				Predeal		6:32			3:23								
				Bucuresci		7:30			4:56								
						11:35			9:40								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașov.